

ÇOCUK

Yapı Kredi Yayınları, Sabahattin Ali'nin "Arabalar Beş Kuruşa", "Ayran" ve "Sırça Köşk" isimli öykülerini Doğan Kardeş dizisinden yayımladı. Desenlerini Sedat Girgin'in çizdiği **kitap**, Sabahattin Ali'nin gerçekçi ve hüznü öykülerini çocuklara aktarıyor.

Herkes için çocuk öyküleri

ASUDE YAĞMUR

Sabahattin Ali'nin **kitaplarının** yenilenen düzenlemelerle raflara dönüşü devam ediyor. Bu **kitap**lardan birini raflarda en renkli hâli ile, **Yapı Kredi Yayınları'nın** Doğan Kardeş dizisinden bastığı çocuk öyküleri "Üç Öykü"yü görüyoruz. Sedat Girgin'in renkli çizimleri ve Filiz Özdem'in düzenlemesiyle derlenen "Üç Öykü" bu defa çocuklar için. Tabii ki üzerinde çocuklar için yazmasına bakılmamalı, her çocuk kitabı gibi bu **kitap** da en çok yetişkinler için.

2003 yılında yine **Yapı Kredi Yayınları** tarafından basılmış olan farklı öykü **kitaplarından** alınmış olan ("Arabalar Beş Kuruşa", "Ayran", "Sırça Köşk") öykülerden oluşan bu **kitap** özellikle çocuk okurlara hitap edebilecekler arasından seçilmiş. "Sırça Köşk", yazarın en sevilen öykülerinin de arasında kabul ediliyor.

Çocuklar ve büyük yükler

Sabahattin Ali **kitaplarına** hâkim olan genel havayı bu öykülerde de görüyoruz. Dönemin siyasi ve sosyal dokusu bu öykülere de hâkim ancak öykülerdeki tasvirleri romanlarına nazaran daha az detaylı ve hâliyle daha kısa. Yine de anlatımın kuvveti bizi mekânın içine çekmeye de o kasabanın rüzgârını tenimizde hissettirmeye de yetiyor. Genel olarak Sabahattin Ali eserlerinde geçen, yaygınlığı nispeten yitirmiş sözcüklerin ise bu **kitapta**, dipnotlarda genç okuyucular için eşanlamlıları bulunuyor.

Çocuk **kitaplarında** alıştığımız neseli atmosfer yerine, Sabahattin Ali'nin öykülerine biraz kasvetli bir hava hâkim. Öykülerin ilk ikisinde ("Arabalar Beş Kuruşa" ve "Ayran") ekonomik

sistem ve buna bağlı olarak toplumdaki sınıflaşma, dönemin kasabaları üzerinden anlatılmış. Üçüncü öykü "Sırça Köşk" ise masal tadında bir kapitalizm eleştirisi. Öykülerde geçen 'ışıltili mağaza ve sokak satıcısı', 'kürklü anne ile çarşafly anne' gibi karşılaştırmalar üzerinden başlıyor sınıf kıyaslamaları. Ama iki öykünün de ana kahramanları çocuklar. Hangi toplumda, hangi ekonomik düzende olursa olsun çocuklar saf ve temiz olan yegâne kalpler. Bu öykülerde de çocuklar tüm sınıf ayrılıklarından habersiz, birbirleri ile dost olmamak için sebepsiz. Üstelik iki öyküde de çocuklar büyük sorumlulukların altında sağlam duruyor.

Her şeye rağmen el ele

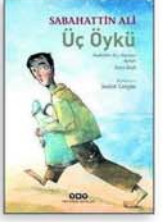
Dönemin kırsal kesiminde toplumlar iyiden iyiye muhafazakar, kadınlar ise tamamen geri planda. Diğer Saba-

hattin Ali **kitaplarında** da olan, toplumda yadırganan yönlerine rağmen hayata direnen kadınlar bu öykülerde de yer buluyor. Kadınlar yüksek sesle konuşmıyor ve erkeksiz çocuk büyütmiyor. Buna karşılık iki öyküde de baba figürleri yok veya oldukça geri planda. Babasız büyüyen, ailesine bakmakla yükümlü zayıf, kuru ve çelimsiz çocuklar tertemiz kalpleri ve çok dürüst karakterleri ile öne çıkıyor. Her şeye rağmen el ele tutuşuyor, kimseyi kırmak istemiyor ve çevrelerinde olup biten haksızlıkları görmezden geliyor.

Üstelik gelecek hayali dahi kuramayan bu babasız çocuklara kasaba halkı da eziyet etmekten imtina etmiyor...

Bu yürek burkan, iç acıtan iki öykü ise alıştığımız çocuk öykülerinin sonları ile bitmiyor. Ya da belki de, şu anın yetişkinleri böyle sonları kendi çocuk-

"Üç Öykü"
Sabahattin Ali
Yapı Kredi Yayınları
Fiyatı: 8 TL

Sabahattin Ali (sağda) öykülerinde, insanın bitmek bilmeyen açgözlülüğüne ve gösteriş eğilimine eleştiri sunuyor.

luk **kitaplarından** hatırlayacaktır. Zira bizler hüznü sonlara şimdiki çocuklardan daha alışkınız desek pek de abartılı olmayacaktır.

Gönüllü köleliğin öyküsü

Üçüncü öykü "Sırça Köşk" ise didaktik bir öykü. Öykünün yetişkinler için pek de sürpriz olmayan sonunda biraz Samed Behrengi masallarını anımsatan bir ders var. İnsanların merak duygusunu avantaja çevirerek onları sömüren fırsatçılardan söz edildiğini okuduğunuzda siz de kendinizi öykünün bir aktörü gibi hissedeceksiniz.

Öyküde çok açıkça göreceğiniz modern dünya ve kapitalizm eleştirisi ayrı ayrı yargı sistemi, çalışma düzeni ve vergi sistemi gibi yetişkinlerin dünyalarının bizatihi problemleri üzerinden yapılıyor. Yönetici kademelerinin yapılmasına getirdiği sıkı eleştiri ile öykü muazzam bir sonla bitiyor. Bizlere de en sağlam görünen düzenin bile halkın desteğini almadan varlığını sürdürmeyeceğini, en sert sanılan kayaların bile en naif şekilde hatırlatıyor.

İnsanın bitip tükenmek bilmeyen açgözlülüğü, gösteriş eğilimi, "Onlarda varsa bende neden olmasın?" güdüsü devirler değişse de silinmiyor. Sabahattin Ali de yakaladığı bu toplumsal zaafı leziz bir öyküye dönüştürüyor. Ve en azından bizlere hırslarımızla ilgili bir ayna daha tutmuş oluyor. Dileriz ki bu renkli ve resimli baskısı ile "Üç Öykü" biz yetişkinlere de çocuklar kadar işler ve Sabahattin Ali'nin daha adil bir dünya hayaline bir adım daha yaklaşılır. Çünkü bu öyküler tam da "Büyükler uyansınlar diye" anlatılanlardan. ■